

Michael Lerche Nygaards prædiken 2. juledag

Taler

Michael Lerche Nygaard
Præst

Dato

26. december 2025

Sted

Kristkirken, Kolding

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 10, vers 32-42

1 Trusler og frimodighed

Nede ved Slotsøen her i Kolding ligger Konsul Effs smukke hvide villa med det grønne tag. Den er en fryd for øjet. Da krigen kom, blev konsulen og hans familie dog smidt ud af den. I stedet blev den hjemsted for en gruppe mordere, ”Peter-gruppen”. De var nazister, som rejste rundt i landet for at dræbe forskellige danskere som hævn, når der var nogen, der gjorde modstand imod diktaturet.

10 En af de gode danske mænd, der blev dræbt, var præsten Kaj Munk fra Vedersø. Han havde nemlig før jul 1943 holdt en stærk prædiken. Han prædikede i domkirken i København, som han havde lånt af sin gamle studiekammerat, biskop Fuglsang-Damgaard.

15 Hvad havde Kaj Munk prædiket i Københavns Domkirke?

Han prædikede, at kirken havde mistet det næstdyrebareste klenodie, den har. Det dyrebareste er Kristus selv – men det næstdyrebareste er martyrsindet, de kristnes martyrsind.

20

I dag bruges betegnelsen ”martyr” mest om muslimske attentatmænd, der sprænger sig selv i luften og forsøger at ramme så mange uskyldige som muligt. På den måde er ordet ”martyr” i manges opfattelse blevet helt tømt for sit bibelske indhold.

25

For ”en martyr” betyder noget ganske bestemt i Ny Testamente. Det er et hædersnavn, som betyder ”et vidne”. At have martyrsind er at ville være vidne

30 om Sandheden. At have "vidnesind" er at have den indstilling, at man vil vidne om Jesus Kristus, og hvad han har befalet os. At ville give Guds Ord videre i en verden, der modarbejder Sandheden og går til angreb på dem, der holder den frem.

35 I sin prædiken henviser Kaj Munk til de allerførste kristne. De vovede navn og rygte og livet selv for at følge Jesus. De var "glade fordi de var blevet anset for værdige til at blive vanæret for Jesu navns skyld," står der i Apostlenes Gerninger. Derfor, siger han, må kirken også tale staten imod, når staten handler ugudeligt. Også når det handler om politik. Han nævner jødeforfølgelsen som eksempel:

40 "Når der her i landet rejses en forfølgelse mod en særlig gruppe af vore landsmænd bare for deres afstammings skyld, er det kristeligt ret af kirken at råbe: Det er stridende mod grundloven i Kristi rige, den, der hedder barmhjertighed, og det er afskyeligt for frie nordiske sind. For et kristent folk, 45 der sidder passivt hen, når dets idealer trampes under fode, slipper forrådnelsens kræft ind i sit sind, og Guds vrede sænker sig over det."

Det kom til at koste ham dyrt at sige tingene åbent: Efter jul, den 4. januar, blev han hentet af Gestapo i præstegården. De kørte ham til en plantage udenfor 50 Silkeborg, og skød ham. Et granitkors i vejsiden markerer den dag i dag, hvor han blev fundet.

Det er næsten 82 år siden nu. Så hvad har det med os at gøre? Rigtig meget:

55 "Enhver, som kendes ved mig over for mennesker, vil jeg også kendes ved over for min fader, som er i himlene. Men den, der fornægter mig over for mennesker, vil jeg også fornægte over for min fader, som er i himlene", siger Jesus.

60 Hvordan er ordet "martyr" blevet en betegnelse for terrorister? Og hvordan er korset blevet et popsmykke i europæisk sammenhæng? Mon ikke det er fordi der vidnes for lidt, og tales for lidt om, hvad korset betyder?

Jesus siger: "Tro ikke, at jeg er kommet for at bringe fred på jorden. Jeg er ikke 65 kommet for at bringe fred, men sværd ... den, der ikke tager sit kors op og følger mig, er mig ikke værd. Den, der har reddet sit liv, skal miste det, og den, der har

mistet sit liv på grund af mig, skal redde det.”

70 Det er meget kontrastfyldt i forhold til julens tekster om fred på jorden.

Men i dag gør Jesus os klart, at verden ikke uden videre ønsker hans fred. Det vil koste os noget at følge ham. Vi vil møde vanskeligheder, og i den forstand er han ikke kommet for at bringe fred, men sværd og fjendskab.

75

Ikke fordi Jesus vil fjendskabet, men fordi venskab med verden er fjendskab med Gud – og omvendt. Vil vi være venner med Gud, bliver vi fjender med verden, med tidsånden, med stemningen i kulturen. Følger vi Jesus, vil det betyde forfølgelse under en eller anden form.

80

Her kunne vi hurtigt springe videre ved at sige, at den slags heldigvis ikke forekommer i Danmark. Og det er jo sandt, at der stadig er et spillerum for de kristne i vores land, at vi kan samles til gudstjeneste uden at risikere fængselsstraf eller arbejdslejr.

85

I mange andre lande, kommunistiske eller muslimske, er forholdene langt hårdere. I Nordkorea, Saudi Arabien, Egypten og mange andre steder er det over hele linjen forbundet med livsfare at bekende sig som kristen. Tag en folder fra Åbne Døre i våbenhuset i dag, og vær med til at bede for de kristne i de

90

lande. Alligevel må vi ikke alt for hurtigt gøre os færdige med, at forfølgelse også finder sted i Danmark. I asylcentre sker det, at kristne asylsøgere bliver overfaldet af muslimske voldsmænd. Og myndighederne i vores ”kristne” land reagerer med

95

at råde de kristne til at gå mere stille med deres tro. På den måde bakker man indirekte op om volden, som bliver legitimeret et stykke ad vejen.

Kristne danskere går heller ikke fri. Måske husker du, at en netavis for en tid siden ”afslørede” af, at der er mange personligt kristne i en kristen a-kasse. Det

100

lyder jo egentlig logisk. Men det bliver blæst stort op. Sikkert mest fordi avisen ejes af en organisation, der støtter andre a-kasser end de kristne. Man er altså på ingen måde neutral, men kæmper for markedsandele.

Der nævnes ikke noget om, hvilke ulemper, der påfører medlemmerne at deres fagforeningsfolk er kristne. Nej, for der er jo ikke nogen. Men de er kristne, det

105

er det, der er problemet. Og fordi de ikke går ind for homoseksuelt ægteskab, ”kæmper de imod folkekirken ... gennem et landsdækkende, finmasket netværk”, skriver avisen.

110

Man kunne jo lige så godt skrive, at de kæmper FOR folkekirken med det synspunkt, men i stedet skriver man noget, som er egnet til at hidse en fjendtlig stemning op i folks bevidsthed.

115 For nok tales der meget om forurening i dag, og hvordan man undgår forurening. Og det er godt. Men den værste form for forurening er forureningen af bevidstheden.

120 Og danskernes bevidsthed forurenes ofte gennem medierne, herunder mange af de spillefilm og underholdningsprogrammer, vi ser. De produceres af ganske få mennesker med enorme midler og lige så enorm magt.

125 Læg mærke til, hvilken rolle, kirker og kristne har i filmene. Er der en rolle som troende kristen i en film, er karakteren meget ofte præget af hykleri, vanvid eller overgreb. Ser vi en scene, hvor der hænger et kors over sengen, er det som regel en sikker indikator på at vi er på besøg hjemme hos psykopaten.

130 Helten derimod, er normalt erklæret ateist, eller i hvert fald meget distanceret ift. alt, hvad der hedder tro, og især ift. kristendommen.

130

I underholdningsprogrammer er meget af stoffet sjofelheder. En anden kilde til morskab er kristendommen og de kristne. Store forsamlinger griner spontant, hvis nogen mener noget, der står i Bibelen.

135 I hverdagen ellers kan det også være op ad bakke, hvis man er åben om sin kristendom. En jurastuderende, der var til eksamen, oplevede at hans censor undervejs brugte et kristent, dansk præsteuddannelsessted som eksempel. Censoren nævnte at institutionen ikke havde fået tildelt S.U. selvom kvalifikationerne var dokumenteret. Han mente, at det var et eksempel på forskelsbehandling fra myndighedernes side.

140

En anden jurist fik at vide efter et afslag på en ansøgning, at han nok ikke skulle have skrevet så meget om at han var aktiv i kirken i fritiden. På den måde kan ligestillingen have trange kår, når det gælder lige præcis kristne.

Her er et oplagt emne for Kirke- og Ligestillingsministeriet.

150 En præst modtog et brev fra en satanistisk gruppe, uden afsender. De lovede at komme og besøge ham om natten på en bestemt dato flere måneder fremme i tiden.

155 En anden oplevede to gange at sætte sig ind i sin bil og konstatere, at alle 4 hjul var blevet løsnet om natten. Han havde tilladt sig at skrive i avisen, at Darwins udviklingslære er mangelfuld.

160 Nogle har så åbenbart villet give en hånd til evolutionslæren, da deres argumenter var sluppet op. Og den slags sker altså her i Danmark. Ja, faktisk her i sognet.

Dertil kommer utallige situationer, som alle kristne løbende kommer ud for, på arbejde og i fritid. Pres og latterliggørelse, diskrimination og snak bag ryggen.

165 Det kan se mærkeligt ud i et land, som statistisk set er kristent. Men sandheden er jo den, at mange ganske vidst er døbt til at være kristne – har sagt ja til Gud ved deres konfirmation - er viet i kirken under bøn om at de må leve som kristne ægtefolk og nå frem til de evige boliger – men alligevel lever som om det hele bare er en slags leg eller skuespil.

170 De mennesker plejer man at beskrive på den meget misvisende måde at de har et ”almindeligt forhold til Gud”. I virkeligheden er det et meget mærkværdigt forhold, hvor man forbeholder sig retten til at tage Gud alvorligt eller være ligeglad med ham, alt efter situationen.

175 Nogle fra denne store gruppe vil reagere meget stærkt, hvis en af deres egne begynder at gøre alvor af det hele: skabelsen, jomfrufødslen, dåben, konfirmation, bryllup, kirkegang. Den, der begynder at tage kristentroen for gode varer, slipper absolut ikke gratis fra det.

180 Forældre, venner, kolleger kvitterer måske med en blanding af foragt og morskab over den mærkværdige tro, der pludselig er blevet vigtig. Over at man er blevet kristen.

185 Her er det ufredens sværd, vi river os på. Det sværd, Jesus siger at han og hans disciple vil blive mødt med her i verden, fordi verden foretrækker mørket fremfor lyset.

Derfor må vi ikke sige, at vi heldigvis ingen forfølgelse har i Danmark. For det er
190 ikke sandt. ”Forfulgt bliver alle, som vil leve et gudfrygtigt liv i Kristus Jesus”. Sådan siger Paulus i 2. Timoteusbrev. Siger vi noget andet, bliver det nemt en slags undskyldning for at snige sig udenom - en søforklaring på, hvorfor omgivelserne ikke reagerer på min kristendom. Men det kan jo altså også skyldes, at den er blevet usynlig.

195 Hvad skal vi gøre, når vi møder forfølgelsen under en eller anden skikkelse – her i landet ofte under en mild skikkelse?

Det kan vi lære af de første kristne. Peter og Johannes havde forkyndt offentligt
200 om Jesus og opstandelsen. Derfor blev de arresteret og forhørt i jødernes høje råd, truet flere gange, og så løsladt igen.

Hvad gjorde de? De gik hjem til de andre kristne og bad sammen med dem. Vi kan læse i Apg 4, hvordan de bad:

205 - Først lagde de det hele frem for Gud, talte til Gud om urimelighederne: ”Herre, se dog til deres trusler”.

- Bagefter bad de om frimodighed: ”Giv dine tjenere at tale dit ord med fuld
210 frimodighed”.

De nøjedes ikke med at ærgre sig, som vi måske har en tendens til: At jamre og beklage os over at myndigheder, presse og komikere og familiemedlemmer ikke behandler os ordentligt. Men de første kristne beskrev det for Gud, bredte det
215 hele ud for ham: ”Herre se dog til deres trusler”.

Og derefter bad de om frimodighed. ”Giv dine tjenere at tale dit Ord med fuld frimodighed.”

220 Sådan ber vi også i vores kirkebøn hver søndag. Og det er ikke uden grund. For når vi er presset på vores tro, må vi gøre det samme. Brede det hele ud for Gud, og bede om endnu mere frimodighed til at holde ud som vidner for Jesus.

225 Vi kender alle den indbyggede lyst til at dukke os. Der er et instinkt i os, der siger: i dækning, lad mig komme ned under radarhøjde. Men de første kristne lærer os at rette ryggen i stedet for. At se folk i øjnene med et smil. De lærer os at være stolte af at være med i Guds folk, og tage nogle af de slag, han også fik.

230 ***

Vi har nogle flotte messehagler her i Kristkirken - de store kåber, som bruges under nadveren. Den slags fine sager kan man sagtens undvære. Der er ikke noget, der står og falder med dem. Men når vi nu har dem, så lad os glæde os
235 over det og lægge mærke til de stærke symboler, der er på dem.

Der er især en, jeg er stolt over at få lagt over mig. Jeg tænker på den hvide, der har en kongekrone på brystet. Sådan en skulle vi alle sammen have på, når vi samles til gudstjeneste. Men så bærer jeg den på vegne af os alle sammen!

240

Som kristne er vi jo kongens folk. Gud har sat sit kongemærke på os. Han har givet os plads i sit følge og lagt sin kappe over os. Vi tilhører hans husstand. Jo, der er virkelig grund til, at vi retter ryggen og ser folk i øjnene.

245 I dag på 2. juledag er farven rød. Ikke nissehue-rød, men blodets farve. Til minde om Stefanus, den første kristne martyr, det første kristne vidne, som blev dræbt for sit vidneudsagn om Jesus. Den taler til os om den pris, kongens folk må være parate til at betale.

250 De stenede Stefanus. Men under det blodrøde var hans krone intakt. Snart skulle den stråle hos Gud. Ja han fik ligefrem lov at se ind i Guds tronsal, mens de slæbte afsted med ham, hørte vi.

Han var villig til at lide på denne jord, fordi han var på vej mod den nye jord. Af
255 samme grund må vi også være parate til det. Kaj Munk slutter sin sidste prædiken i København sådan: "Måtte vi da være rede til hver især, som vi nu kan det fra den post, vi står på, og med de evner, vi har – uden et øjeblik at skele efter, hvad det kan koste os – at tage vor tørn for at hjælpe jorden fremad mod hans Riges komme og hans viljes herredømme her som i hans evige himmel".

260

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden ...

265 Og lad os tilønske hinanden, som ap. gjorde: Vor Herres Jesu Kristi nåde, Guds
vor Fars kærlighed og Helligåndens fællesskab være med os alle!

270 **Kilde**
Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

275 **Tags**
2. Juledag, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/michael-lerche-nygaards-praediken-2-juledag>

280

285

290

295

300